

אוניברסיטת תל-אביב
TAU Recanati

הפקולטה לניהול בית הספר למוסמכים במנהל עסקים ע"ש ליאון רקנאטי

שקיפות בינ"ל-ישראל (ע"ר) (שבי"ל)
Transparency International-TI ISRAEL (A.R.)

שקיפות ברשויות מקומיות

נכתב ע"י עמותת

שקיפות בינלאומית ישראל

דצמבר 2011

תודה מיוחדת לאלינה שפיץ ואלון מורגנשטרן

שקיפות ונגישות מידע באתר אינטרנט ברשויות מקומיות בישראל

מטרה:

קידום שקיפות ונגישות המידע הניתן לתושבים על-ידי הרשויות המקומיות.

- בדיקת יכולתו של התושב לקבל אינפורמציה לגבי פעילות הרשות בתחום מגוריו.
- להעלות את המודעות הציבורית לחשיבות שקיפות המידע וזמינותו ברשויות המקומיות.

שקיפות נבחנת בשלוש רמות: נגישות למידע, הבנת המידע, והבנת הקריטריונים לקבלת ההחלטות. הרמה הראשונה של השקיפות, רמת הנגישות למידע היא הרמה הבסיסית והכרחית ביחסים בין השלטון המקומי והתושב.

המערכת המוניציפלית בישראל היא הקרובה ביותר אל התושב ומשרתת אותו בחיי היומיום. כל תחום בחיי התושב קשורים לרשות; חינוך, בריאות, תברואה, תנועה, תכנון ובניה ועוד. בישראל 251 רשויות מקומיות.

עמותת שקיפות בינ"ל ישראל פועלת לקידום נורמות של אתיקה ושקיפות בחברה הישראלית. העמותה הינה נציגות של תנועה שקיפות בינ"ל העולמית (Transparency International).

זו השנה השלישית בה אנו בודקים את אתרי הרשויות המקומיות, כאשר השנה בחנו מספר רשויות רב יותר. ניכר כי מספר רשויות לקחו לתשומת ליבן את הערותינו מהשנה שעברה ומתחילות להפנים את חשיבות השקיפות ותפקידה בהגברת האמון ביחסיה עם האזרח.

אנו מקווים כי הפרויקט יאפשר יצירת שינוי והעלאת רף השקיפות המקובל כיום ברשויות המקומיות בשיח היומיומי עם התושב. נדגיש, כי אין בכוונתנו לערוך מחקר אקדמי, כי אם לספק תוצאות בדיקה בסיסית של המתרחש באתרי האינטרנט של הרשויות המקומיות בישראל. אנו תקווה כי נצליח להטמיע את חשיבות השקיפות ונגישות למידע ככלי הן בידי הרשות המקומית וראשי הרשות והן בידי האזרח.

הגדרות:

יסודות המושג שקיפות בפרויקט זה:

שקיפות פרוצדורלית: פרסום שעות קבלת קהל, כתובת, טלפון, פרוצדורות מנהליות, טפסים וכו'.

שקיפות סביבתית: פרסום נתוני איכות הסביבה.

שקיפות תכנית: פרסום דו"חות ותכני ישיבות.

שקיפות אתית/מוסרית: גילוי נאות של התנהגויות, פעולות או כוונות נאותות או לא נאותות כלפי בעלי עניין.

מתודולוגיה:

הבדיקה התבצעה בקרב אתרי אינטרנט של 50 רשויות מקומיות. האתר נבחן לאור פרמטרים המחויבים ברובם על-פי חוק חופש המידע תשנ"ח-1998 ו/או תקנות חופש המידע. על מנת לשמר אחידות בבדיקה, חובר שאלון מובנה סגור אשר באמצעותו בחן כל סוקר את הרשויות המקומיות שניתנו לו. הוקפד כי הסוקרים לא יבדקו ערים בהן הם מתגוררים.

השאלון שחובר הכיל מגוון של 29 קריטריונים שונים לבדיקת שקיפות וזמינות המידע לתושב. 28 קריטריונים קיבלו ניקוד זהה של 3 נקודות, חוץ מהקריטריון העוסק בקוד האתי אשר קיבל 4 נקודות. בסופו של תהליך שוקללו כל הנתונים של כלל הרשויות והתבצע ניתוח כללי של הנתונים שנאספו. להלן יפורטו ממצאי הבדיקה.

ממצאי הבדיקה:

כלל הפרמטרים שנבדקו שוקללו לציון מסכם עבור כל רשות. להלן, מפורטת טבלה מסכמת של ניקוד כלל הרשויות שנבדקו בפרויקט, מהשקופות יותר לשקופות פחות. כפי שניתן לראות, ירושלים, חיפה, הרצליה, תל אביב ובת ים הגיעו לציון הגבוה ביותר בבדיקתנו. הערים שנמצאו הכי פחות שקופות בבדיקתנו היו טירת הכרמל, ראש העין, אופרים, יהוד, מגדל העמק, ביתר עלית, יקנעם עלית, צפת.

מקום	שם הרשות	ציון
1	ירושלים	91
2	חיפה	86
3	הרצליה	85
3	כפר-סבא	85
5	תל אביב	83.5
6	רעננה	82
7	אשדוד	81
8	באר שבע	80
9	בת ים	79.5
10	נתניה	78
10	ראשל"צ	78
12	מודיעין	77
13	עכו	75
13	חולון	75
15	פתח תקוה	72

70	אשקלון	16
70	קרית אונו	16
70	רמת גן	16
70	גבעתיים	16
68	ראש העין	20
65	נצרת עלית	21
65	בני ברק	21
63	רמלה	23
63	רמת השרון	23
60	אילת	25
59	כרמיאל	26
58	קרית מלאכי	27
58	חדרה	27
58	קרית גת	27
56	גבעת שמואל	30
55.5	אריאל	31
55	הוד השרון	32
54	בית שמש	33
49.5	קרית שמונה	34
49.5	טבריה	34
48	נתיבות	36
48	נהריה	36
48	רחובות	36
46	מעלה אדומים	39
41	שדרות	40
39	קרית מוצקין	41
38	אור יהודה	42
36	יבנה	43
34	יהוד	44
32	טירת הכרמל	45
31	אופקים	46
31	מגדל העמק	46
29	יוקנעם עלית	48
27	ביתר עלית	49
26	צפת	50

פירוט הממצאים:

פרסום המבנה הארגוני

המבנה הארגוני של הרשות המקומית (כולל הועדות השונות של העיר) פורסם ברוב אתרי האינטרנט, פרט לחדרה ויבנה. שמותיהם של בעלי התפקידים לא סופקו רק בעיריה אחת – עיריית רחובות. דואר אלקטרוני לא פורסם בחלק מהעיריות: אילת, אור יהודה, יבנה, אופקים, ביתר עלית. מספרי הטלפון סופקו בכל העיריות, לחילופין, הנתונים סופקו בצורה חלקית.

שקיפות פרוצדוראלית

פרטים מלאים ומדויקים לגבי שעות קבלת קהל, מספרי טלפון וכתובת פיזית של משרדי העירייה ניתנו בחלק ניכר מהרשויות. בחלק מהרשויות היה חוסר בפרטים:
שעות קבלת הקהל- המידע לא הופיע בקרית מלאכי, קרית גת, שדרות, קרית מוצקין, מגדל העמק ויקנעם עלית. באר שבע מופיע באופן חלקי.
מספרי טלפון – קיימים בכל הרשויות.
כתובות פיזית של משרדי העירייה- המידע הופיע בכל הרשויות פרט לאופקים וביתר עלית.

פרטי התקשרות לממונה על חופש המידע

פרטי התקשרות לממונה על חופש המידע ניתנו באתר האינטרנט של 26 רשויות מקומיות מתוך 50 הרשויות שנבדקו.
הרשויות אשר לא פרסמו את פרטי ההתקשרות לממונה: נתניה, נצרת עלית, רמלה, רמת השרון, קרית גת, גבעת שמואל, אריאל, הוד השרון, טבריה, נתיבות, נהריה, רחובות, מעלה אדומים, שדרות, קרית מוצקין, אור-יהודה, יבנה, יהוד, טירת הכרמל, אופקים, מגדל העמק, יוקנעם עלית, ביתר- עלית וצפת.
מודיעין מופיעים פרטי התקשרות חלקיים.

פרסום חוק חופש המידע

את נהלי חופש המידע לא ניתן היה להשיג באתר האינטרנט של 18 מתוך 50 הרשויות המקומיות שנבדקו:
רמת השרון, כרמיאל, הוד השרון, אריאל, טבריה, נתיבות, נהריה, מעלה אדומים, שדרות, קרית מוצקין, אור יהודה, יבנה, אופקים, יהוד, מגדל העמק, ביתר עלית, יוקנעם עלית, צפת.

פניה לחברי מועצה

אמצעי פניה מלאים לנבחרי הציבור של העירייה (שמות, טלפונים וכתובות דואר של חברי המועצה) ניתנו באתרי האינטרנט של מרבית הרשויות.

חלק מהרשויות פרסמו מידע חלקי: חולון, פתח-תקוה, גבעתיים, עכו, אילת, חדרה, קרית מלאכי, קרית גת, הוד השרון, קרית שמונה, טבריה, נתיבות, רחובות, שדרות, אור יהודה, יבנה, טירת הכרמל, יהוד, מגדל העמק, יקנעם עלית, ביתר עלית וצפת. הערים שלא פרסמו כלל פרטים אלו באתר היו קרית מוצקין ואופקים.

פרסום מוקדם של סדר יום ישיבות מועצת הרשות

המידע בנוגע לסדר יום ישיבות הרשות ותוכן הישיבות לא פורסם ברוב המוחלט של הרשויות פרט לירושלים, חיפה, תל אביב, גבעתיים, נצרת עלית (חלקי), קרית מלאכי, גבעת שמואל.

פרסום פרוטוקולים של ישיבות מועצה

פרסום פרוטוקולים של ישיבות מועצה ניתן על ידי 48 מהערים. עיריות צפת ויקנעם עלית הן היחידות שלא נמצאו באתרן פרוטוקולים אלו. בנוסף, עיריות ירושלים, אשדוד, תל אביב, מודיעין, עכו, ראשון לציון (חלקי), גבעת שמואל, שדרות ויבנה צירפו לפרוטוקולים קבצי שמע מהישיבות.

פרסום דוח מבקר פנים שנתי

פרסום דוח מבקר פנים שנתי לא הופיע באתר האינטרנט של 20 רשויות מקומיות מכלל 50 הרשויות שנבדקו. הרשויות שבאתרן לא נמצא פרסום דוחות אלו היו: רמת גן, עכו, בני-ברק, אילת, רמת השרון, כרמיאל, אריאל, בית שמש, קרית שמונה, טבריה, נהריה, שדרות, יבנה, יהוד, טירת הכרמל, אופקים, מגדל העמק, ביתר עלית, יקנעם עלית, צפת. הערים רמלה, קרית מלאכי, נתיבות, רחובות, מעלה אדומים וקרית מוצקין פרסמו דו"ח לא עדכני.

פרסום דו"ח שנתי לפי חוק חופש המידע

פרסום דו"ח שנתי לפי חוק חופש המידע אינו מצוי באתרי 20 מתוך 50 הרשויות שנבדקו. רשויות אשר לא פרסמו דו"ח זה: רמת גן, אשקלון, בית שמש, גבעת שמואל, קרית שמונה, טבריה, נתיבות, נהריה, רחובות, מעלה אדומים, שדרות, קרית מוצקין, אור יהודה, טירת הכרמל, אופקים, יהוד, מגדל העמק, ביתר עלית, יקנעם עלית, צפת.

פרסום ניגודי אינטרסים

טופס פרסום ניגודי אינטרסים לא פורסם באף אחד מאתרי האינטרנט של הרשויות! באתרי הרשויות באות פורסמו ניגודי העיניינים בפרוטוקולים: חיפה, הרצליה, בת ים, חולון, פתח תקווה, רמת גן, אשקלון, הוד השרון.

פרסום תקציב עירוני שנתי ודו"ח כספי רבעוני

פרסום תקציב עירוני שנתי הופיע באתר האינטרנט של 32 מכלל 50 הרשויות שנבדקו. הרשויות אשר באתריהם לא פורסם המידע הנ"ל הן: אשקלון, קרית אונו, בני ברק, בית שמש, אילת, גבעת שמואל, כרמיאל, קרית שמונה, מעלה אדומים, שדרות, אור יהודה, יבנה, טירת הכרמל, אופקים, יהוד, מגדל העמק, ביתר עלית, צפת. בחלק מהרשויות הדו"חות שפורסמו היו לא רלוונטיים או לא עדכניים (רמלה, הוד השרון, קרית מלאכי, בת-ים, יקנעם עלית).

פרוטוקולים של ועדת תכנון ובניה

פרוטוקולים של ועדת תכנון ובניה מקומיות הופיעו באתרי האינטרנט של 42 מתוך 50 עיריות שנבדקו. הרשויות שבאתרן לא הופיעו נתונים אלו היו: גבעת שמואל, קרית גת, הוד השרון, נהריה, טירת הכרמל, ביתר עלית, יקנעם עלית, צפת.

מכרזים עירוניים

15 מתוך 50 העיריות שנבדקו לא פרסמו כלל נתונים בנושא מכרזים עירוניים, הכולל קריטריונים של המכרז באתרם: רמת גן, חדרה, הוד השרון, אריאל, קרית שמונה, נהריה, מעלה אדומים, קרית מוצקין, שדרות, טירת הכרמל, יהוד, מגדל העמק, ביתר עלית, יקנעם עלית, צפת.

פרסום נתוני איכות הסביבה על פי חוק חופש המידע

נתוני איכות הסביבה הופיעו באתרין של 15 מתוך 50 הרשויות שנבדקו: ירושלים, חיפה, הרצליה, תל אביב, באר שבע, בני ברק, רעננה, אשדוד, כפר סבא, נתניה, רמת גן, אשקלון, אילת, כרמיאל ועכו.

קיומן של תוכנית אתיקה וממונה אתיקה ברשות

רק רשות אחת מכלל הרשויות שנבדקו (בת ים) הציגה תוכנית אתיקה, רשויות נוספות ציינו קיום של אמנות שרות אט תהליכי אתיקה בעירייה: ירושלים, חיפה, אשקלון, קרית אונו, הוד השרון.